

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om överföring av vissa kyrkliga fastigheter till den evangelisk-lutherska kyrkan i Finland, ortodoxa kyrkosamfundet i Finland samt deras församlingar

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att det stiftas en lag med stöd av vilken vissa statsägda byggnadsfastigheter, begravningsplatsområden samt lägenhetsaktier i kyrklig användning överläts till den evangelisk-lutherska kyrkan i Finland, ortodoxa kyrkosamfundet i Finland samt deras församlingar. Överlåtel-

sen sker som ett led i omregleringen av statens fastighetsförvaltning. Det föreslås att överlåtelserna skall ske utan vederlag.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt efter det att den har antagits och blivit stadfäst.

MOTIVERING

1. Nuläge och de föreslagna ändringarna

Staten har i sin ägo vissa fastigheter i kyrkligt bruk till vilka hör jordområden och byggnader samt därtill vissa lägenhetsaktier. En del av dessa har varit i undervisningsministeriets besittning och utan vederlag varit överlåtna till de sammanslutningar som använt dem. En del har varit i Statens fastighetsverks besittning och fastighetsverket har tagit ut hyra för dem. I samband med att statens fastighetsverk omvandlades till affärsverk överförde fastighetsverket i slutet av 1998 de kyrkliga fastigheter och lägenhetsaktier som den hade i sin besittning till undervisningsministeriet.

Enligt de principer som gäller omregleringen av statens fastighetsförvaltning skall endast sådana fastigheter och lokaler som är avsedda att användas av statliga inrättningar kvarstå i statens ägo. Den övriga fastighetsförmögenheten övergår i den för ändamålet inrättade statliga fastighetskoncernens ägo eller överläts. År 1997 överlät staten de fastigheter som varit i domkapitlens bruk till den evangelisk-lutherska kyrkan i Finland. Likaså har ett betydande antal fastigheter vid yrkesläroanstalterna överlåtits till kommunerna. I bägge fallen har överlåtelserna

utan vederlag.

De kyrkliga organisationerna har i huvudsak svarat för underhållskostnaderna för de statliga fastigheter och lokaler som är i deras bruk. Staten har svarat för sådana underhållsarbeten på byggnaderna som har karaktären av grundlig reparation. För att göra ägar- och ansvarsförhållandena mellan staten och kyrkosamfunden klarare föreslås att de fastigheter som är i kyrkligt bruk skall överlåtas till de organisationer som använder dem. Det föreslås att överlåtelserna sker utan vederlag.

2. Fastigheter och lös egendom som överläts

Hyvinge, S.J:s gamla begravningsplats
Järnvägsväsendet grundade år 1858 en begravningsplats på Erkylä gårds ägor i Hyvinge. Den var avsedd för begravning av icke-ortsbor som dött i samband med byggandet av järnvägen. År 1931 bjöd Järnvägsstyrelsen ut begravningsplatsen till Hyvinge församling, som då inte tog emot den. I samband med omorganiseringen av Statsjärnvägarna år 1989 överfördes det område som begravningsplatsen omfattar till Statens fastighetsverk. I slutet av 1998 överförde sedan fastighetsverket området i undervis-

ningsministeriets besittning.

Med stöd av ett beslut som undervisningsministeriet utfärdade 1958 är begravningsplatsen en s.k. sluten begravningsplats och kan användas för begravning endast med tillstånd av undervisningsministeriet. Undervisningsministeriet har efter ovannämnda beslut beviljat några tillstånd för begravning per år.

Keravan Uurnahautausmaa Oy samt det registrerade religionssamfundet Totuuden Ystävät har hos undervisningsministeriet gjort en framställning om att få ta begravningsplatsområdet i användning. Eftersom det är fråga om en kristen evangelisk-luthersk begravningsplats har undervisningsministeriet i första hand förhandlat med Hyvinge församling om överlåtelse av begravningsplatsen. Enligt undervisningsministeriets åsikt kan områdets historiska arv och karaktär bäst tryggas om det är i församlingens besittning. Kyrkorådet i Hyvinge församling beslöt den 11 mars 1999 att ta emot begravningsplatsen genom en vederlagsfri överlåtelse samt att ta på sig ansvaret för en sådan skötsel som områdets värde och art förutsätter.

Begravningsplatsområdet Kalmistonpuisto omfattar inlösningsenheten Rautatieläisten hautausmaa valtione rautateitä varten RNr 5:31 omfattande 0,4064 ha jämte byggnader i Erkylä by i Hyvinge stad. Fastighetens balansvärde är 10 000 mark. Det föreslås att fastigheten överläts till Hyvinge församling.

Tomtmarken för Kuhmo kyrka och begravningsplats

Kyrkan och gamla begravningsplatsen i Kuhmo är belägna på två outbrutna områden på lägenheten Kirkonseutu RNr 140:272 i Korpisalmi by i Kuhmo stad. Områdena utgör sammanlagt 2,9764 ha. Jordlotterna är i församlingens bruk på basis av storskifte. Stamfastigheten Kirkonseutu RNr 140:272 är i statens ägo och besittning och bl.a. ämbetshuset i Kuhmo är beläget på den. Det föreslås att de två ovannämnda outbrutna områdena skall överlätas till Kuhmo församling. De outbrutna områdenas balansvärde är 18 000 mark.

Rovaniemi landskommun, Tyska soldatbegravningsplatsen

Finska staten överlät år 1959 bruksrätten till två jordområden till den tyska organisationen Volksbund Deutsche Kriegsräbe-

pflege e.V. för grundande av en begravningsplats avsedd för begravning av tyska soldater som stupat vid fronten. Bruksrätten överläts utan vederlag för så lång tid som områdena används för nämnda syfte. Det ena begravningsplatsområdet ligger i Vanda och det andra i Rovaniemi landskommun. Organisationen svarade för grundandet av begravningsplatserna och för att de döda fördes dit. Begravningsplatserna invigdes år 1963. Organisationen har sört för begravningsplatsernas skötsel genom avtal med finländska kontaktpersoner.

Den statsägda begravningsplatsen i Rovaniemi landskommun utgör fastighetsregisterenheten Saksalaisten sotilaiden hautausmaa RNr 12:4 med en areal på 1,5 ha och ett balansvärde på 1 000 mark. På området finns ett mausoleum som ägs av organisationen. Det föreslås att begravningsplatsområdet överläts till Rovaniemi församling på villkor att området används på samma sätt som tidigare. Den tyska organisationen skall fortfarande svara för områdets och anordningarnas skötsel.

Biskopsgården i Tammerfors

Upprätthållandet av domkapitlen i den evangelisk-lutherska kyrkan i Finland överfördes den 1 januari 1997 från staten till kyrkan genom lagen om överföring av upprätthållandet av domkapitlen och tjänsterna som dövräst samt om överlåtelse av vissa tomter till den evangelisk-lutherska kyrkan i Finland (935/1996). Med stöd av lagen överlät staten fastigheterna för Borgå domkapitel och Uleåborgs domkapitel samt de fastigheter som hör till ärkebiskopens tjänstebostad i Abo till kyrkan utan vederlag.

Biskopsgården i Tammerfors berördes inte av nämnda överlåtelse. Biskopsgården i Tammerfors ligger på tomten nr 6 i kvarteret 511 i VII stadsdelen i Tammerfors stad. Tomten är i Tammerfors stads ägo. Tomten har genom beslut av Tammerfors stadsfullmäktige den 2 april 1935 utan vederlag överläts i statens bruk för så lång tid staten behöver den som plats för Tammerfors stifts tjänstebostad. Tammerfors stad har genom ett beslut den 2 januari 1997 givit sitt samtycke till att undervisningsministeriet överför bruksrätten till tomten till den evangelisk-lutherska kyrkan på motsvarande villkor. Undervisningsministeriet har genom ett tidsbundet avtal utan vederlag hyrt ut biskopsgården i Tammerfors till den evangelisk-lut-

herska kyrkan i Finland så, att kyrkan svarar för alla utgifter som gäller byggnaden.

Biskopsgården i Tammerfors är ett bostadshus på 909 m² och dess balansvärde uppgår till 3 685 000 mark. Det föreslås att byggnaden överläts till den evangelisk-lutherska kyrkan i Finland. Samtidigt skall undervisningsministeriet överföra besittningsrätten till tomten till kyrkan.

Ortodoxa kyrkostyrelsens hus i Kuopio

År 1969 lät staten uppföra ett hus i Kuopio som centrum för ortodoxa kyrkostyrelsens i Finland. Huset omfattade ärkebiskopens tjänstebostad, kyrkostyrelsens lokaler, ortodoxa kyrkomuseet samt det ortodoxa prästseminariets lokaler. År 1980 uppfördes ett garage och ett förråd i samband med huset. Efter det att den ortodoxa prästutbildningen flyttade till Joensuu 1986 har seminariets lokaler utnyttjats av kyrkostyrelsen och kyrkomuseet utan att någon grundlig reparation ägt rum. Fastigheten har varit i Statens fastighetsverks besittning och hyra för lokalerna har betalats av det anslag som beviljats för ortodoxa kyrkostyrelsens omkostnader under moment 29.05.21. i statsbudgeten. I samband med de arrangemang som gällde ombildandet av Statens fastighetsverk till affärsverk överförde fastighetsverket i slutet av 1998 fastigheten i undervisningsministeriets besittning.

Det föreslås att fastigheten överläts till ortodoxa kyrkosamfundet i Finland. Avsikten är att fastighetens underhållskostnader fortfarande skall kunna betalas av det anslag som i statsbudgeten beviljas för kyrkostyrelsens omkostnader. Ingen kapitalhyra skall uppbäras för fastigheten. Avsikten är att staten låter göra en grundlig reparation i byggnaden innan den överläts. Till fastigheten hör tomten nr 1 i kvarteret 17 i 6 stadsdelen i Kuopio stad. Arealen omfattar totalt 10 086 m². Byggnadernas bruttoareal är totalt 3 735 m². Tomtens balansvärde är 2 000 000 mark och byggnadens balansvärde 7 100 000 mark. Kostnadskalkylen för den grundliga reparation som skall göras med statliga medel uppgår till ca 7 200 000 mark.

Ortodoxa prästseminariet i Joensuu

I samband med utvecklingsplanen för högskoleväsendet för åren 1985-1990 beslöt statsrådet den 24 januari 1985 att förvaltningsmässigt flytta den ortodoxa prästutbild-

ningen till Joensuu universitet. Den vetenskapliga utbildning som hör till prästutbildningen ges vid Joensuu universitet. Undervisningen i gudstjänstlivet och den andliga vägledningen i samband med den ortodoxa prästutbildningen sker vid prästseminariet, som har karaktären av internat och lyder under ortodoxa kyrkostyrelsen. För detta ändamål byggde staten en seminariebyggnad och en kyrka på en tomt som inlöstes hos Joensuu stad. Byggnaderna stod klara år 1993. Kyrkosamfundet svarade själv för kyrkobyggnadens inredning. Seminariebyggnaden och kyrkan har varit i Statens fastighetsverks besittning och hyra för lokalerna har betalats av det anslag som beviljats för ortodoxa kyrkostyrelsens omkostnader under moment 29.05.21. i statsbudgeten. I samband med de arrangemang som gällde ombildandet av Statens fastighetsverk till affärsverk överförde fastighetsverket i slutet av 1998 fastigheten i undervisningsministeriets besittning.

Det föreslås att fastigheten överläts till ortodoxa kyrkosamfundet i Finland. Avsikten är att fastighetens underhållskostnader fortfarande skall kunna betalas av det anslag som i statsbudgeten beviljas för kyrkostyrelsens omkostnader. Ingen kapitalhyra skall uppbäras för fastigheten. Till fastigheten hör tomten nr 12 i kvarteret 205 i 2 stadsdelen i Joensuu stad, tomtareal på 2 999 m² samt de byggnader på 1 508 m² som finns på den. Tomtens balansvärde är 620 000 mark och byggnadernas balansvärde 8 129 000 mark.

Lägenhetsaktier i Uleåborgs ortodoxa stiftscentrum

Uleåborgs ortodoxa stiftscentrum har haft tillgång till aktier i bostadsaktiebolaget Asunto Oy Nummikatu 30 i Uleåborgs stad. Aktierna, som är i statens ägo, berättigar till innehav av en lägenhet på sammanlagt 307 m². Aktierna har varit i Statens fastighetsverks besittning och hyra för lokalerna har betalats av det anslag som beviljats för ortodoxa kyrkostyrelsens omkostnader under moment 29.05.21. i statsbudgeten. I samband med de arrangemang som gällde ombildandet av Statens fastighetsverk till affärsverk överförde fastighetsverket i slutet av 1998 aktierna i undervisningsministeriets besittning.

Det föreslås att aktierna överläts till ortodoxa kyrkosamfundet i Finland. Avsikten är att bolagsvederlaget fortfarande skall kunna

betalas av det anslag som i statsbudgeten beviljas för kyrkostyrelsens omkostnader. Ingen kapitalhyra skall uppbäras för aktierna. Deras balansvärde är 1 200 000 mark.

Valamo biblioteks- och konserveringsinrättning samt värmecentral

I Heinävesi kommun på den av Nya Valamo kloster ägda lägenheten Papinniemi RNr 1:57 finns en inrättning för konservering av kyrkotextiler och andra kyrkliga föremål samt bibliotek. Den byggdes av staten 1984. I anslutning till den byggde staten en värmecentral som fungerar med inhemskt bränsle och som är avsedd för hela klosterområdet. Undervisningsministeriet har utan vederlag hyrt ut bägge byggnaderna till Nya Valamo kloster så att klostret svarar för alla utgifter för byggnadernas underhåll. Klostret har till staten utan vederlag överlåtit bruksrätten till den mark som byggnaderna förutsätter.

Det föreslås att biblioteks- och konserveringsinrättningen samt värmecentralen överlåts till Nya Valamo kloster. Byggnadernas bruttoareal är sammanlagt 1 890 m² och deras balansvärde 9 959 000 mark.

Sevettijärvi kyrka

År 1957 byggde staten en ortodox kyrka i Enare kommun närmast avsedd för de skolter som invandrat till området. År 1971 byggdes ett församlingshus i anslutning till kyrkan. Båda byggnaderna utvidgades 1991. Kyrkan hör till Lapplands ortodoxa församlingsområde. Församlingen har svarat för byggnadernas underhållsutgifter. Staten har gjort vissa reparationer på byggnaderna. Tomten omfattar lägenheten Kirkonmaa RNr 65 på 18 000 m² i Näätäms by i Enare kommun. Lägenhetens balansvärde är 16 000 mark och byggnadernas balansvärde 878 000 mark. Det föreslås att fastigheten överlåts till Lapplands ortodoxa församling.

3. Ekonomiska och förvaltningsmässiga verkningar

Värdet på de fastigheter som skall överlåtas till den evangelisk-lutherska kyrkan i Finland och dess församlingar uppgår till sammanlagt 3 714 000 mark. Värdet på de fastigheter och lägenhetsaktier som skall överlåtas till ortodoxa kyrkosamfundet i Finland och dess församlingar uppgår till sammanlagt 29 902 000 mark.

Kyrkosamfundet och församlingarna har i

regel svarat för underhållskostnaderna för de fastigheter och lokaler som de haft tillgång till. Byggnadernas underhåll har årligen åsamkat staten kostnader om ca 200 000 mark. För ortodoxa kyrkostyrelsens hus och för prästseminariet i Joensuu har det dessutom ända till utgången av 1998 betalats 1 917 000 mark i hyra till Statens fastighetsverk. Efter överlåtelsen överförs ansvaret för underhållskostnaderna i sin helhet på ägaren. Avsikten är att utgifterna för skötseln av ortodoxa kyrkostyrelsens hus och prästseminariet i Joensuu samt bolagsvederlaget för Uleåborgs stifts lägenhetsaktier, sammanlagt ca 440 000 mark, fortfarande skall betalas av det anslag som beviljats för ortodoxa kyrkostyrelsens omkostnader. Andringen har beaktats i budgetpropositionen för 2000. I budgetpropositionen för 2000 finns dessutom beredskap att bevilja ortodoxa kyrkosamfundets församlingar och inrättningar ett extra understöd på 200 000 mark på grund av de fastighetsutgifter som flyttas över på dem.

I enlighet med principerna för omregleringen av statens fastighetsförvaltning minskas statens fastighetsenheter i antal. De fastigheter som överlåts är för närvarande i undervisningsministeriets fastighetsenhets besittning. Efter överlåtelsen minskar det fastighetsbestånd som undervisningsministeriet administrerar till den nivå som föreslagits av finansministeriets arbetsgrupp. För de mottagande parterna i överlåtelsen blir situationen klarare. Kyrkosamfundet och församlingarna får rättshandlingsförmåga i varje avseende i fråga om de fastigheter och lokaler som är i deras bruk.

4. Beredningen av propositionen

Arrangemanget baserar sig på ett förslag som den av finansministeriet tillsatta arbetsgruppen för statens fastighetsförvaltning lagt fram (promemoria FM 24/98). I och med att statens fastighetsverk ombildades till affärsverk överförde det i slutet av 1998 de kyrkliga fastighetersom den hade i sin besittning till undervisningsministeriet. Undervisningsministeriet har förhandlat om överlåtelserna med bägge kyrkosamfundet samt med de mottagande församlingarna. Den organisation som upprätthåller de tyska soldatbegravningsplatserna har också samtyckt till att begravningsplatserna överlåts till församlingarna.

5. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter det att den har antagits och bli-

vit stadfäst.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om överlåtelse av vissa kyrkliga fastigheter till den evangelisk-lutherska kyrkan i Finland, ortodoxa kyrkosamfundet i Finland samt deras församlingar

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Undervisningsministeriet bemyndigas att utan vederlag och i övrigt på de villkor som ministeriet bestämmer överlåta följande fastigheter och lösa egendom:

1) till Hyvinge församling inlösningsenheten Rautatieläisten hautausmaa valtione rautateitä varten RNr 5:31 omfattande 0,4064 ha jämte byggnader i Erkylä by i Hyvinge stad,

2) till Kuhmo församling två outbrutna områden omfattande en sammanlagd areal om 2,9764 ha på lägenheten Kirkonseutu RNr 140:272 i Korpisalmi by i Kuhmo stad,

3) till Rovaniemi församling fastighetsregisterenheten Saksalaisten sotilaiden hautausmaa RNr 12:4 i Rovaniemi landskommun,

4) till den evangelisk-lutherska kyrkan i

Finland byggnaden på tomten nr 6 i kvarteret 511 i VII stadsdelen i Tammerfors stad,

5) till ortodoxa kyrkosamfundet i Finland tomten nr 1 i kvarteret 17 i 6 stadsdelen i Kuopio stad och tomten nr 12 i kvarteret 205 i 2 stadsdelen i Joensuu stad och de byggnader som finns på dem samt aktierna i bolaget Asunto Oy Numminkatu 30 i Uleåborg, vilka berättigar till besittningen av en bostadslägenhet om sammanlagt 307 m²,

6) till Valamo kloster två byggnader på lägenheten Papinniemi RNr 1:57 i Heinävesi kommun,

7) till Lapplands ortodoxa församling lägenheten Kirkonmaa RNr 65 jämte byggnader i Näätäms by i Enare kommun.

2 §

Denna lag träder i kraft den

Helsingfors den 5 november 1999

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Kulturminister *Suvi Lindén*

